EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 16.6.2025.
COM(2025) 290 final

ANNEX 24

PIELIKUMS

dokumentam

Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālajai komitejai un Reģionu komitejai

Digitālās desmitgades stāvoklis 2025. gadā. Turpinām veidot ES suverenitāti un digitālo nākotni

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} - {SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

2025. GADA ĪSIE ZIŅOJUMI PAR VALSTĪM

Rumānija

Kopsavilkums

Rumānija var paļauties uz labi attīstītu fiksētās savienotības infrastruktūru un stiprina savu lomu tādās kritiski svarīgās tehnoloģijās kā pusvadītāji, taču tās konkurētspēju ierobežo pastāvīgas nepilnības pētniecības un izstrādes jomā, vāja MVU un jaunuzņēmumu inovācija un lēna jauno tehnoloģiju ieviešana. Lai gan valsts gūst panākumus digitālo publisko pakalpojumu jomā, vēl aizvien pastāv problēmas saistībā ar digitālajām prasmēm, iekļaušanu un ilgtspējas integrēšanu tās digitālajā infrastruktūrā. Rumānijai ir mazs ieceru vēriens attiecībā uz tās ieguldījumu digitālajā desmitgadē – tā ir noteikusi 11 nacionālos mērķrādītājus, no kuriem 36 % ir saskaņoti ar ES 2030. gada mērķrādītājiem. Valsts pilnā mērā izpilda savas trajektorijas (pamatojoties uz 2024. gada trajektorijām, kas noteiktas saistībā ar 1 no 8 analizētajiem GSR). Rumānija ir izpildījusi 40 % no 15 ieteikumiem, ko Komisija sniedza 2024. gadā, veicot dažas izmaiņas ar jauniem pasākumiem.

Rumānija joprojām ir ES līdere fiksētās savienotības jomā, taču tai ir jāpieliek lielākas pūles 5G jomā. Neraugoties uz nesenajiem centieniem, Rumānijas iedzīvotājiem ir ļoti zems digitālo prasmju līmenis. Ir pieliktas pūles, lai stiprinātu Rumānijas pozīciju pusvadītāju ražošanas jomā. Valsts arī veic nozīmīgus pasākumus, lai uzlabotu publisko pakalpojumu digitalizāciju, tajā skaitā ievieš jaunu valdības mākoni un ir paziņojusi par *eID* shēmu. Rumānijai ir grūtības integrēt digitālās tehnoloģijas uzņēmējdarbībā. MI un datu analītika netiek pilnībā izmantota. Kapitāla nepieejamība gan jaunuzņēmumiem, gan augošiem uzņēmumiem joprojām ir būtiska problēma, kas kavē digitālo inovāciju.

Digitālās desmitgades GSR (1)	Rumānija				ES		Digitālās desmitgades mērķrādītājs 2030. gadam	
	2024. gada DESI (2023. gads)	2025. gada DESI (2024. gads)	Gada progress	Nacionālā trajektorija 2024. gadā (3)	2025. gada DESI	Gada progress	RO	ES
Ļoti augstas veiktspējas fiksētu tīklu (*VHCN*) pārklājums	95,0 %	95,9 %	0,9 %	—	82,5 %	4,9 %	99,0 %	100 %
Optiskās šķiedras kabeļu tīklu līdz telpām (*FTTP*) pārklājums	95,0 %	95,7 %	0,8 %	—	69,2 %	8,4 %	99,0 %	—
Kopējais 5G pārklājums	32,8 %	46,8 %	42,7 %	33,0 %	94,3 %	5,9 %	62,0 %	100 %
Perifērijas mezgli (aplēse)	5	11	120,0 %	—	2257	90,5 %	—	10000
MVU ar digitālo intensitāti vismaz pamatlīmenī (2)	—	69,1 %	14,7 %	—	72,9 %	2,8 %	75,0 %	90 %
Mākoņdatošana	15,5 %	—	—	—	—	—	40,0 %	75 %
Mākslīgais intelekts	1,5 %	3,1 %	103,3 %	—	13,5 %	67,2 %	10,0 %	75 %
Datu analītika	21,9 %	—	—	—	—	—	15,0 %	75 %
MI vai mākoņdatošana, vai datu analītika	28,7 %	—	—	—	—	—	—	75 %
Vienradži	0	0		—	286	4,4 %	—	500
Digitālās prasmes vismaz pamatlīmenī	27,7 %	—	—	—	—	—	50,0 %	80 %
IKT jomas speciālisti	2,6 %	2,8 %	7,7 %	—	5,0 %	4,2 %	4,0 %	~10 %
Paziņota e-identifikācijas shēma		Jā						
Digitālie publiskie pakalpojumi iedzīvotājiem	52,2	62,7	20,2 %	—	82,3	3,6 %	100,0	100
Digitālie publiskie pakalpojumi uzņēmumiem	50,0	55,1	10,2 %	—	86,2	0,9 %	100,0	100
Piekļuve e-veselības pacienta kartēm	58,6	75,1	28,2 %	—	82,7	4,5 %	—	100

(1) Rādītāju un citu raksturlielumu aprakstu sk. metodiskajā piezīmē.
(2) 2025. gada DESI atspoguļo digitālās intensitātes indeksa 4. versiju, kas ir salīdzināma ar DESI 2023. gada DII vērtību (atsaucoties uz 2022. gadu), ko izmanto ikgadējā progresa aprēķināšanai. Tā nav salīdzināma ar nacionālo trajektoriju, kuras pamatā ir indeksa 3. versija.
(3) Nacionālās trajektorijas vērtība, ja tā ir iekļauta valsts ceļvedī un ja rādītājs ir mērīts 2025. gada DESI (2024. gads).

Saskaņā ar Eirobarometra speciālaptaujas "Digitālā desmitgade 2025. gadā" datiem 62 % Rumānijas iedzīvotāju uzskata, ka ikdienas publisko un privāto pakalpojumu digitalizācija atvieglo viņu dzīvi. Attiecībā uz publisko iestāžu rīcību 77 % respondentu uzskata, ka ir svarīgi apkarot un mazināt viltus ziņu un dezinformācijas tiešsaistē problēmu, savukārt attiecībā uz konkurētspēju 77 % respondentu uzskata, ka ir svarīgi nodrošināt, ka Eiropas uzņēmumi var augt un kļūt par "Eiropas līderiem", kas spēj konkurēt pasaules mērogā.

Konkurētspējīga, suverēna un noturīga ES, kuras pamatā ir līderība tehnoloģijā

Rumānija vēl arvien ir ES līdere savienotības jomā, arī mazapdzīvotos apgabalos, un tajā ir visaugstākais ātrdarbīga interneta izmantošanas līmenis ES attiecībā uz > 100 Mb/s pieslēgumiem, un tā ir trešajā vietā ES attiecībā uz > 1 Gb/s pieslēgumiem. Tomēr, neraugoties uz spēcīgo izaugsmi salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, Rumānija joprojām atpaliek gan 5G pārklājuma, gan 5G spektra piešķiršanas ziņā. Šajā jomā pastāv ievērojams izaugsmes potenciāls, un valsts varētu darīt daudz vairāk, lai veicinātu 5G savienotības priekšrocības, it īpaši to, kā tā varētu atbalstīt valsts ražošanas un B2B nozares.

Rumānija lēnām nostiprina savas pozīcijas kritiski svarīgo tehnoloģiju jomā. Tā ir nesen pieņēmusi valsts kvantu tehnoloģiju stratēģiju un paziņojusi par iniciatīvu, kuras rezultātā tiks investēti 420 miljoni EUR (*NRRP*) pusvadītāju pētniecībā, izstrādē un ražošanā. Šai pieejai, kurā iesaistīti Eiropas uzņēmumi, universitātes un MVU, ir potenciāls vidējā termiņā un ilgtermiņā veidot spēcīgu pusvadītāju ekosistēmu.

Rumānijā nav uzņēmumu "vienradžu" IKT un digitālajā jomā. Tās jaunuzņēmumu ekosistēma gūtu labumu no labākiem nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi kapitālam, it īpaši riska kapitālam, lai turpinātu attīstīties. Attiecībā uz kiberdrošību Rumānija savu datu aizsardzībai tiešsaistē veic mazāk pasākumu nekā vidēji ES. Rumānija ar ārkārtas rīkojumu ir transponējusi TID 2 direktīvu savos tiesību aktos.

ES iedzīvotāju un sabiedrības aizsardzība un spēcināšana

Rumānija veic ievērojamas investīcijas savu publisko pakalpojumu digitalizācijā un vispārējā digitālo prasmju līmeņa paaugstināšanā. Tas ir ilgtermiņa process, kura sekmīgai īstenošanai nepieciešama stingra politiskā griba, skaidra darba kārtība un atjaunota apņemšanās ieguldīt pūles un resursus.

Rumānija joprojām ieņem pēdējo vietu digitālo pamatprasmju jomā, taču tā veic nozīmīgus pasākumus, lai to risinātu, paredzot lielāku budžetu izglītībai un shēmām skolotāju apmācībai un izglītības procesa optimizācijai. Ir svarīgi, lai koncepcija par nepieciešamo digitālo prasmju apgūšanu tiktu integrēta visās mācību programmās un būtu viens no galvenajiem GSR saistībā ar investīcijām visā mācību ciklā.

Attiecībā uz IKT speciālistiem Rumānijā ir liels absolventu skaits, bet tā nespēj noturēt šos talantus valstī. Šķiet, ka IKT speciālistu skaits stagnē, un tas varētu apdraudēt valsts 2030. gada mērķrādītāja sasniegšanu.

Rumānija uzrāda stabilu un spēcīgu izaugsmi publisko pakalpojumu digitalizācijas jomā, taču absolūtie rādītāji Rumānijai joprojām ir zemāki par ES vidējo rādītāju. Pašlaik tiek izsludināti vai īstenoti liela mēroga projekti, kas mainīs publisko pakalpojumu sniegšanas veidu, taču laika gaitā būs nepieciešama to atbilstoša attīstīšana un uzturēšana. Publiskajām struktūrām, kas vada šos projektus, būtu jāpiešķir

nepieciešamie resursi (finansējums, projektu vadība, IKT speciālisti), lai tās varētu turpināt darbu pēc sākotnējā līguma termiņa beigām. Varētu paredzēt arī to daudzo esošo projektu racionalizēšanu, kuri tika popularizēti kā "vienotais kontaktpunkts".

Attiecībā uz e-veselību Rumānija ir pakāpeniski uzlabojusi savu sniegumu, bet ne visi datu veidi ir pieejami, un mazāk nekā 50 % veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēju piedalās e-veselības sistēmā un sniedz tajā datus. Tiek gatavota jauna stratēģija veselības aprūpes sistēmas digitalizācijai. Paredzams, ka 2026. gadā tiks izveidota jauna veselības apdrošināšanas platforma, kurai būtu jāaizstāj pašreizējā platforma.

Digitālās pārveides izmantošana viedai zaļināšanai

Attiecībā uz progresu divējādās pārkārtošanās jomā Rumānija lēnām virzās uz integrētu pieeju, kuras mērķis ir digitālo infrastruktūru padarītu zaļāku un sekot līdzi emisiju samazinājumiem.

Valsts digitālās desmitgades stratēģiskais ceļvedis

Rumānija nav iesniegusi atjauninātu valsts digitālās desmitgades ceļvedi. Ņemot vērā Rumānijas izejas punktu, ceļvedī ir izvirzīti vērienīgi mērķi, it īpaši attiecībā uz digitālo pakalpojumu izmantošanu un IKT speciālistu skaitu.

Kopumā ceļvedis ir svarīgs dokuments, kas nodrošina līdzatbildību un pārraudzību attiecībā uz nepieciešamajiem pasākumiem nacionālo mērķrādītāju sasniegšanai. Rumānijas valdība to oficiāli pieņēma 2024. gada oktobrī.

Ceļvedī izklāstīti 98 pasākumi, kuru budžets ir 3,6 miljardi EUR (kas atbilst 1,01 % no valsts IKP), un no tiem ievērojama daļa izriet no valsts atveseļošanas un reformu plāna. Galvenā uzmanība ir pievērsta publisko pakalpojumu digitalizācijai un digitālo prasmju uzlabošanai. Šķiet, ka zemāka prioritāte tiek piešķirta uzņēmumu digitalizācijai un progresīvām tehnoloģijām (pusvadītājiem, kvantiskajai datošanai, perifērijas mezgliem). Tāpat kā 2023. gadā Rumānija nav norādījusi mērķrādītājus attiecībā uz e-veselību, kvantisko datošanu, perifērijas mezgliem un pusvadītājiem. Neviens no pašreizējiem mērķrādītājiem nav ticis pārskatīts.

Finansējums un projekti digitālajā jomā

Rumānija digitālajiem mērķiem ir iedalījusi 22 % no sava kopējā atveseļošanas un noturības plāna finansējuma (5,8 miljardus EUR)[1]. Turklāt Rumānijas digitālās pārveides veicināšanai kohēzijas politikas ietvaros ir paredzēti 2,7 miljardi EUR, kas ir 9 % no valsts kopējā kohēzijas politikas finansējuma[2]. Rumānija ir *EUROPEUM EDIC* dalībniece. Rumānija ir tieša *IPCEI* mikroelektronikas un komunikācijas tehnoloģiju jomā (*IPCEI-ME/CT*) dalībniece. Rumānija ir arī iesaistītā valsts kopuzņēmumā *EuroHPC* un kopuzņēmumā "Mikroshēmas".

[1] Finanšu piešķīrumu daļa, kas veicina digitalizācijas mērķu sasniegšanu, ir aprēķināta, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānisma regulas VII pielikumu. Dati pēdējoreiz atjaunināti 2025. gada 16. maijā.

[2] Šī summa ietver visas investīcijas, kas ir īpaši paredzētas digitālajai pārveidei vai to būtiski veicina kohēzijas politikas plānošanas 2021.–2027. gada periodā. Finansējuma avots ir Eiropas Reģionālās attīstības fonds, Kohēzijas fonds, Eiropas Sociālais fonds Plus un Taisnīgas pārkārtošanās fonds.

Rumānija

Rumānija ir devusi ieguldījumu platformā *Best Practice Accelerator*[3], daloties ar vienu paraugprakses piemēru (“Progresīvo tehnoloģiju prasmes MVU”) Digitālo prasmju kopas ietvaros.

Digitālās tiesības un principi

Saskaņā ar atbalsta pētījumu Rumānija ir bijusi relatīvi aktīva **Eiropas Deklarācijas par digitālajām tiesībām un principiem** īstenošanā – sāktas 62 iniciatīvas kopumā un divas jaunas iniciatīvas 2024. gadā. Rumānija ļoti aktīvi darbojas saistībā ar cilvēku izvirzīšanu digitālās pārveides centrā. Mazāka aktivitāte ir konstatēta saistībā ar godīgu digitālo vidi un ilgtspēju. Šķiet, ka vislielākā ietekme vietējā līmenī ir pasākumiem saistībā ar cilvēku izvirzīšanu digitālās pārveides centrā, pretstatā tiem, kas attiecas uz izvēles brīvību.

Ieteikumi

- **Digitālie publiskie pakalpojumi**: Turpināt atvēlēt nepieciešamos resursus (finansējums, projektu vadība, IKT speciālisti) publisko pakalpojumu digitalizācijai, arī pēc sākotnējās izveides (uzturēšana un atbalsts). Varētu paredzēt arī to daudzo esošo projektu racionalizēšanu, kuri tika popularizēti kā “vienotais kontaktpunkts”.
- **Digitālās pamatprasmes**: turpināt integrēt digitālās pamatprasmes kā izglītības procesa pamatkomponentu gan skolotājiem, gan skolēniem. Par prioritāti noteikt prasmju pilnveidi, it īpaši attiecībā uz privātā sektora darbiniekiem un gados vecākiem iedzīvotājiem.
- **E-veselība**: turpināt paplašināt tiešsaistē pieejamos datu avotus. Pieņemt un īstenot jauno veselības aprūpes sistēmas digitalizācijas stratēģiju, ņemot vērā lietotāju vajadzības un lietošanas ērtumu.
- **IKT speciālisti un padziļinātas prasmes**: uzlabot MVU digitālās prasmes, vienkāršojot atbalsta pasākumus un iesaistot ieinteresētās personas tirgus vajadzību apzināšanā. Apzināt veidus, kā piesaistīt un noturēt IKT talantus.
- **Vienradži**: pamatojoties uz esošajām programmām, Rumānijai būtu jāapzina veidi, kā atbalstīt uzņēmumu paplašināšanos un dažādot inovatīvu uzņēmumu finansēšanas iespējas.
- **Turpināt tehnoloģiju ieviešanu**, arī izmantojot Eiropas digitālās inovācijas centrus, ar mērķi palielināt mākoņdatošanas un MI pakalpojumu ieviešanu visu lielumu uzņēmumos. Turpināt palielināt uzstādīto perifērijas mezglu skaitu un nodrošināt saikni ar darbu, kas paveikts pusvadītāju, kvantiskās datošanas un lietu interneta jomā.
- **5G**: palielināt vispārējo 5G pārklājumu, arī 3,4–3,8 GHz joslā, un spektra piešķiršanu.
- **Divējādā digitālā un zaļā pārkārtošanā**s: izstrādāt visaptverošu stratēģiju digitalizācijas saskaņošanai ar vidiskajiem mērķiem.

[3] *Best Practice Accelerator* (*BPA*) ir platforma, kas ļauj dalībvalstīm dalīties ar sekmīgiem pasākumiem un problēmām, ar kurām tās saskārušās centienos sasniegt savus digitālās desmitgades mērķrādītājus un mērķus. Paraugprakses piemēru apraksti tiek darīti pieejami visām dalībvalstīm *BPA* repozitorijā, un šie piemēri tiek prezentēti regulāros darbsemināros, kas pašlaik ir vērsti uz trim tematiskajām kopām: digitālās prasmes, zaļās IT un digitālo tehnoloģiju ieviešana.